Blog'a Geri Dön

28 Mayıs 2024

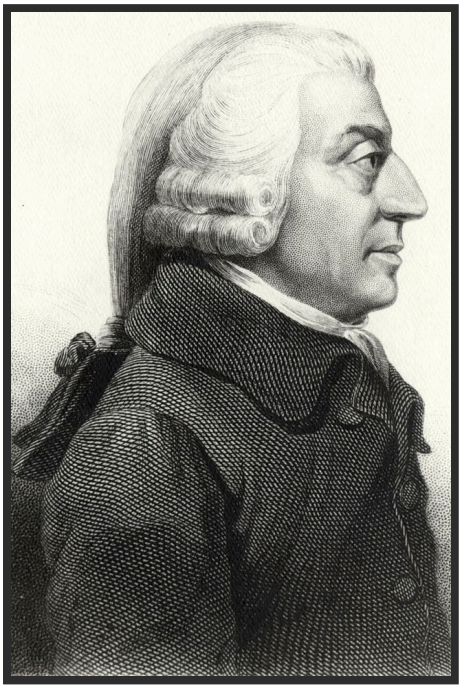
Skeepeare , Dünyayı Değiştiren İnsanları 4 Kez ETKILEDI

Jamie Litton

Tarih

Shakespeare'in modern dünya üzerindeki etkisini gözden kaçırmak imkânsızdır ve Shakespeare tarihine dair en ufak bir bilgisi olan herkes, eserlerinin Batı kültürünün neredeyse her alanında ne kadar derin bir etkiye sahip olduğunu bilir. Ancak, diğer etkili kişilerin Shakespeare tarafından nasıl biçimlendirildiğini unutma eğilimindeyiz. İşte Shakespeare oyunuyla ilişkileri nedeniyle hayatları ve eserleri değişen tarih yaratıcılarından sadece dört örnek.

1. Adam Smith ve *Macbeth*

Adam Smith, servetin Tanrı'nın iradesi yerine gözlemlenebilir ve ölçülebilir toplumsal güçlere dayalı olarak dağıtımını tanımlayan ilk tanınmış düşünür olması nedeniyle sıklıkla ekonominin babası olarak anılır. 18. yüzyılın ortalarında çalışan Smith, henüz popüler olmadan önce bir Shakespeare'ciydi ve Şair'in eserlerinin skandal ve itibarsız olarak kabul edildiği bir dönemde İskoçya'daki Glasgow Üniversitesi'nde Shakespeare üzerine dersler veriyordu. Smith'in en ünlü ekonomi teorilerinden biri doğrudan *Macbeth* oyunundan ödünç alınmıştır . İlk olarak Smith'in *Ulusların Zenginliği* adlı kitabında yer alan "görünmez el"

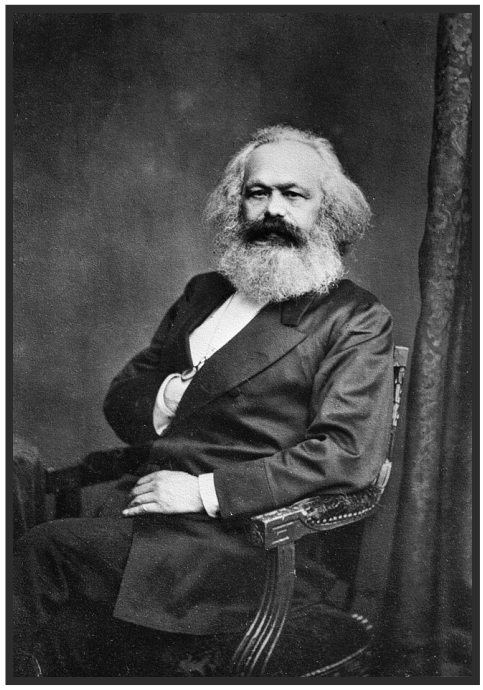
sevgisi göz önüne alındığında, Macbeth'in kendisinin de bu ifadeyi kullanması ve şöyle demesi tesadüf değil gibi görünüyor:

> "Ve senin kanlı ve görünmez elinle
>
> O büyük bağı iptal et ve parçala
>
> Bu da beni solgun tutuyor!" - Perde 3, Sahne 2

"Görünmez el", Adam Smith'in teorilerini iletmek için Shakespeare'den ilham aldığı tek örnek değildir. Smith, işbölümünü tartışırken, farklı insan türlerini köpek ırklarına benzetmişti; tıpkı Macbeth'in 3. Perde, 1. Sahne'sinde Shakespeare'in yaptığı gibi . İlginç bir seçim, ancak kesinlikle Şair'den ilham alınmış bir örnek.

2. Karl Marx ve *Atinalı Timon*

Karl Marx'ın dünya üzerinde diğer tüm modern düşünürlerden daha fazla etki bıraktığı söylenebilir ve filozofun bir Shakespeare hayranı olduğu ortaya çıktı. Ölümünden sonra "Burjuva Toplumunda Paranın Gücü" başlıklı ve sonunda *1844 tarihli Ekonomi ve Felsefe Elyazmaları'nda* yayınlanan notlar bölümünde Marx, "Shakespeare paranın gerçek doğasını mükemmel bir şekilde tasvir ediyor" diye yazar. *Atinalı Timon'a* atıfta bulunan Marx, Shakespeare'in eserlerinin paranın hem en çılgın hayallerimizi gerçekleştirebileceğini hem de aynı anda hayatlarımızı mahvedebileceğini gösterdiğini savunur. Yabancılaşmanın temel teorisini temel alan Marx, Shakespeare'in şu sözleriyle paranın gücünü vurgular:

> "Altın mı? Sarı, pırıl pırıl, değerli altın mı? Hayır, Tanrılar,
>
> Ben boş oy verenlerden değilim!...
>
> Bu kadarı siyahı beyaz, çirkini güzel yapacaktır,

Marx şöyle devam eder: "Dolayısıyla, benim ne olduğum ve ne yapabileceğim hiçbir şekilde bireyselliğim tarafından belirlenmiyor." Marx'ın servetin yıkıcı doğası hakkındaki uyarılarına belki de henüz kulak vermeye hazır olmayan bir dünyada, Shakespeare, Marx'ın kapitalizm altındaki yabancılaşmaya dair ünlü yorumuna ağırlık katıyor.

3. John Wilkes Booth ve *Julius Caesar*

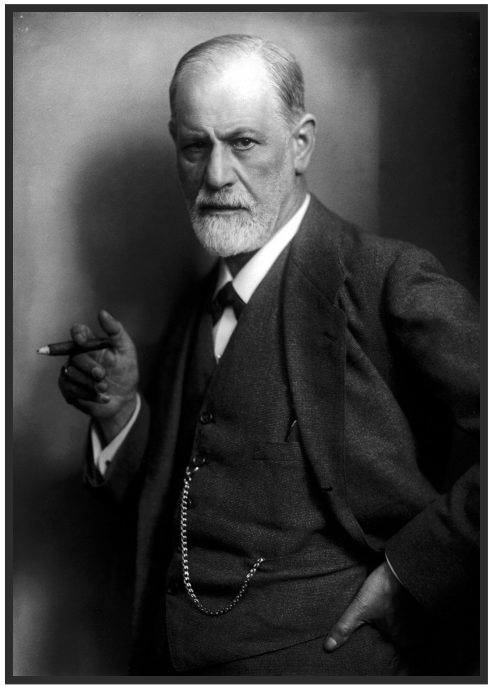

Siz Amerikan tarihi meraklıları, John Wilkes Booth'un Başkan Abraham Lincoln'ü öldürdükten hemen sonra "Sic semper tyrannis!" diye haykırdığını zaten biliyor olabilirsiniz. Bu Latince ifade, Jül Sezar'ın katillerinden Marcus Junius Brutus'a atfedilir ve "Böyle her zaman tiranlara" olarak çevrilir. Bu gerçek sizi Booth'un da bir tarih meraklısı olduğuna inandırsa da, Booth'un Shakespeare'in *Jül Sezar oyunuyla olan gergin ve çarpık bir bağlantısından ilham aldığı ortaya çıktı.*

Gerçek hayattan tuhaf bir önsezi olarak, John'un babasının adı Junius Brutus Booth'tu ve başarılı bir Shakespeare oyuncusu olarak çalışıyordu. Ancak, üç oğlundan sadece birini oyunculuk öğrencisi olarak himayesine aldı ve bu da John'un şöhret arayışında giderek daha da öfkelenmesine neden oldu. Başarılı ağabeyi Edwin, 1864'te John ve Junius Jr.'ın *Julius Caesar* prodüksiyonu için sahneye çıkmasını önerdiğinde , John gizli bir amaç sezdi. Haklı olduğunu kanıtlayan Edwin, kardeşlerine biletleri tükenen gösteri için para ödemedi ve bunun yerine parayı Central Park'ta bugün hala orada bulunan bir Shakespeare heykeli dikmek için kullandı.

Tüm bunların kader ironisine ek olarak, gösteri Konfederasyon askerleri tarafından çıkarılan bir yangınla kesintiye uğradı ve bu da Edwin ile John arasında bir anlaşmazlığa yol açtı. John, kundaklama saldırısını destekledi. Birçok kişi, John Wilkes Booth'u sevilen bir lidere suikast düzenlemeye iten şeyin bu talihsiz olaylar dizisi olduğuna inanıyor. Booth, suikasttan sonraki son günlük yazısında oyuna atıfta

4. Sigmund Freud ve *Hamlet*

Genellikle modern psikanalizin babası olarak kabul edilen Sigmund Freud, günümüzde insan davranışları hakkında nasıl düşündüğümüzden birçok yönden sorumludur. En ünlü ve tartışmalı teorilerinden biri olan Oidipus Kompleksi, adını babasını öldürüp annesiyle evlenen trajik Yunan karakterinden almıştır. Çocukluğundan beri Shakespeare hayranı olan Freud, Oidipus Kompleksi teorisini Hamlet karakterini analiz ederek savunmuş ve Hamlet'in babasının intikamını alamamasını, babasını öldürüp annesiyle evlenme konusundaki bilinçdışı arzusunun bir işareti olarak göstermiştir. *Hamlet'ten* ilham almasaydı, Freud'un teorisi asla hayata geçemeyebilirdi; iyi ya da kötü. Hamlet'in eyleme geçememesiyle ilgili daha fazla analiz için " Eleştirmenler Ne Diyor" videomuzu izleyin .

© 2025 myShakespeare. Tüm hakları saklıdır. Gizlilik Politikası Hizmet Şartları

William Shakespeare'in Görünmez Eli'nin Adam Smith'i Nasıl Etkilediği

150 yıldan fazla arayla doğan bu iki İngiliz önemli isim, radikal fikirleri nedeniyle sert tepkilerle karşılaştı.

Stuart Kells

9 Nisan 2019

Bültenimize abone olun!

Adam Smith ve William Shakespeare Wikicommons / Shaylyn Esposito'nun çizimi

Virginia Woolf bir zamanlar tüm Shakespeare eleştirilerinin otobiyografik olduğunu söylemişti: Şairin eserleri, eleştirmenlerin kendilerini gördükleri bir aynadır. Ünlü 18. yüzyıl ekonomisti Adam Smith de benzer bir muameleye tabi tutulmuştur; çeşitli şekillerde kışkırtıcı, Marksist, sapkın, beceriksiz bir profesör, İskoç milliyetçisi, azgın bir kapitalist, sıkıcı, Muhafazakâr ve ana kuzusu olarak tasvir edilmiştir. Cumhuriyetçiler ve Demokratlar, Brexit yanlıları ve AB'de kalma yanlıları, merkez planlamacılar ve serbest piyasacılar tarafından coşkuyla karşılanmıştır.

Bugün Smith'i esas olarak siyasal ekonomi alanındaki çığır açıcı eseri *Milletlerin Zenginliği* ile hatırlıyoruz ve onu öncelikle bir ekonomist, ardından bir filozof olarak görüyoruz. Ancak yaşadığı dönemde "ekonomi" ne bir meslek ne de bir disiplin olarak var olmuştu ve o, diğer şeylerin yanı sıra kendini ciddi bir edebiyat bilimci olarak görüyordu. İngiliz edebiyatının akademik çalışmalarına öncülük etti; yazma ve retorik sanatları üzerine dersler verdi; ve en güçlü retorik tekniğini -ki bu onun sloganı ve ekonomide en çok kullanılan metafor haline geldi- Shakespeare'den aldı.

Smith, Shakespeare'in Macbeth adlı okült oyunu da dahil olmak üzere, şairin oyunlarının ilk yetkili derlemesi olan Birinci Folio'nun yayınlanmasından tam bir asır sonra doğdu . Smith, günümüzde piyasalar ve kapitalizmle ayrılmaz bir şekilde bağlantılı olan "görünmez el" ifadesini de buradan buldu.

3. Perde, 2. Sahne:

LADY MACBETH:

Ne yapmalı?

MACBETH:

Bilgiden uzak dur, sevgili dostum,
Ta ki eylemi alkışlayana kadar. Gel, titreyen gece,
Acınası günün şefkatli gözünü ört;
Ve kanlı ve görünmez elinle beni solgun tutan
o büyük bağı iptal et ve parçala !

Smith bu ifadeyi bir kez *Milletlerin Zenginliği adlı eserinde, bir kez Ahlaki Duygular Kuramı* adlı kitabında benzer bir bölümde ve bir kez de 'Astronomi Tarihi' adlı

makalesinde kullanmıştır.

Milletlerin Zenginliği, Macbeth'e başka göndermeler de içerir . Örneğin, işbölümüyle ilgili önemli bir tartışmada Smith, insan tiplerini köpek cinslerine benzetir: 'Doğası gereği bir filozof, deha ve mizaç bakımından bir sokak hamalından, bir mastiff'in bir tazıdan, bir tazının bir spaniel'den, ya da bu sonuncusunun bir çoban köpeğinden yarı yarıya farklı olduğu kadar farklı değildir.'

Macbeth'in 3. perde 1. sahnesinde Shakespeare, benzer şekilde insanların ve köpeklerin çeşitliliğini karşılaştırır:

> Evet, katalogda insanları sıralıyorsunuz;
> Tazılar, tazılar, melez köpekler, spanieller, sokak köpekleri, su köpekleri, su halıları ve yarı kurtlar gibi hepsi köpek adıyla
> anılıyor : değerli dosya hızlıyı, yavaşı, kurnaz olanı, ev hanımını, avcıyı, her birini cömert doğanın onda kapattığı yeteneğe göre ayırıyor; böylece hepsini aynı şekilde yazan yasadan özel bir ek alıyor : insanlar için de aynı şey geçerli.

Edebiyat bilim insanları Dennis McCarthy ve June Schlueter, mükemmel bir dedektiflik çalışmasında Shakespeare'in bu ve diğer dizeleri George North'un 1576 tarihli yayımlanmamış el yazması *A Brief Discourse of Rebellion'dan* ödünç aldığını gösterdiler .

Smith ve Shakespeare arasındaki bağlar burada bitmiyor. Smith, 1762 ve 1763'te Glasgow Üniversitesi'nde Shakespeare ve diğer önemli yazarlar üzerine bir dizi konferans verdi. Konferansların zamanlaması önemlidir, çünkü o dönemde Shakespeare müstehcen, dinsiz ve biraz da itibarsız olarak görülüyordu. Smith'in Shakespeare'e olan akademik ilgisi nadir, hatta radikal bir uğraştı. Altı yıl sonra, 1769'da Stratford-upon-Avon'da 'Shakespeare Jübilesi' düzenlendi. Dönemin en büyük oyuncusu David Garrick, bolca gösteriş ve ziyafet içeren (ancak Shakespeare performansları içermeyen) bu moda

etkinliğinin organizasyonundan sorumluydu. Jübile sonucunda Shakespeare'in 'ulusal şair' olarak yüce statüsü garanti altına alınmış olsa da, Smith'in etkinlikten önceki konferansları zamanının ötesindeydi.

Şair William Wordsworth, Shakespeare'in "büyük kusurlarının büyük güzelliklerle telafi edildiği çılgın, düzensiz bir deha" olarak görüldüğünü iddia etmişti. Smith de muhtemelen benzer bir görüşe sahipti. Shakespeare'in kelime oyunlarından keyif almış gibi görünüyor, ancak daha müstehcen ve daha sert dizeler, Smith'in yumuşak kişiliği ve mizacıyla çelişiyordu. Smith'in 19. yüzyıl biyografi yazarı John Rae'ye göre, Smith "Voltaire gibi Shakespeare'in iyi sahneler yazdığını ama iyi bir oyun yazmadığını ve Dryden'dan daha dramatik bir dehaya sahip olmasına rağmen Dryden'ın daha büyük bir şair olduğunu düşünüyordu."

Rae, Smith'in *Hamlet'e* karşı tutumunu özellikle ikircikli olarak nitelendiriyor. Rae'ye göre Smith, "Voltaire'in *Hamlet'in* sarhoş bir vahşinin rüyası olduğu yönündeki sözlerini açıkça onaylayarak" alıntılamış, ancak başka bir vesileyle oyunu "güzel pasajlarla dolu" olarak savunmuştu.

Smith, 1773'te Britanya'nın önde gelen bilim kurumu olan Kraliyet Cemiyeti'ne katıldı. Kısa süre sonra, Samuel Johnson'ın sadece "Kulüp" olarak bilinen seçkin Edebiyat Kulübü'ne seçildi. Garrick de üyeydi; eksantrik Shakespeare oyuncusu George Steevens ve Johnson'ın gelecekteki biyografi yazarı James Boswell de üyeydi. (Kıta'ya yaptığı talihsiz bir seyahat sırasında Smith, Garrick'in arkadaşı Fransız romancı Madam Riccoboni ile tanıştı. Riccoboni'nin Smith hakkındaki ilk yargısı sertti. "Kaba konuşuyor, büyük dişli ve şeytan kadar çirkin. O, okumadığım bir kitabın yazarı Bay Smith." Ancak daha sonra fikri düzeldi ve Garrick'e övgü dolu ifadelerle şunları yazdı: "Azarlayın, dövün, öldürün ama Bay Smith'i seviyorum, onu çok seviyorum. Keşke şeytan tüm edebiyatçılarımızı, tüm filozoflarımızı alıp götürse ve Bay Smith'i bana getirse. Üstün insanlar onu arıyor.")

1623 tarihli Birinci Folyo'dan sonra, 17. yüzyıl boyunca Shakespeare'in başka baskıları da yayınlandı: 1632, 1663 ve 1685. (Üçüncü Folyo'nun büyük bir kısmı 1666'daki Büyük Yangın'da yok oldu.) Ancak 18. yüzyılda, çok ciltli sekizlik ve dörtlük baskılar modaydı. 1765'te Johnson, önemli bir önsöz içeren sekiz ciltlik bir Shakespeare baskısı çıkardı. Steevens'ın bu baskının on ciltlik revizyonu 1773'te yayınlandı. Johnson ve Steevens,

Shakespeare'in bazı pürüzlerini gidermeye çalışan 18. yüzyıl Shakespeare "geliştiricilerine" karşı birer karşı güçtü.

Smith'in Kulüp'e seçilmesine rağmen, Johnson'ın onu sıkıcı bulduğu söyleniyordu. İkili, edebiyat, İskoçya ve daha birçok konuda fikir ayrılığına düşmüştü: görgü kuralları, mimari, din ve Smith'in kötü düzenlenmiş olduğunu düşündüğü Johnson'ın ünlü *Sözlüğü* . Ancak Smith, Johnson'ın bazı yazılarını övdü: Rae'ye göre, Johnson'ın Shakespeare'e yazdığı önsözü "herhangi bir ülkede yayımlanmış en erkeksi eleştiri yazısı" olarak nitelendirmişti. (Johnson ve Steevens'ın Shakespeare'inin 1785 Dublin baskısında, *Milletlerin Zenginliği* için bir reklamın yanı sıra Kaptan Cook'un üçüncü yolculuğunun yetkili bir anlatımı da yer alıyor.)

Shakespeare dönemi, kültürel değişim ve kültürel başarıların yaşandığı bir dönemdi ve etkileri Smith döneminde hâlâ taze ve güçlüydü. Matematikçi ve astrolog John Dee, filozof Sir Francis Bacon ve kâşif Sir Francis Drake gibi Shakespeare çağdaşları, Smith'i ve İskoç Aydınlanması'nın diğer öncülerini güçlü bir şekilde etkilemiştir. Hugo Grotius'un Birinci Folio'dan sadece iki yıl sonra yayınlanan *Savaş ve Barış Hakları Üzerine adlı eseri* , Smith'in hukuk ve ekonomi alanındaki çalışmaları için önemli bir kaynaktı.

Smith gibi Shakespeare de deniz keşiflerine ve Yeni Dünya'ya hayrandı: *Fırtına,* uluslararası ticaretin tehlikeleri etrafında dönüyor. ("Ticaret", müstehcen Shakespeare'in seks için kullandığı birçok tabirden biriydi. *Windsor'un Şen Kadınları'nda* Falstaff, aynı anda iki kadınla sevişeceğini ilan eder: "Onlar benim Doğu ve Batı Hint Adalarım olacak ve ikisiyle de ticaret yapacağım.")

Smith, tıpkı Shakespeare gibi İskoç ulusal hazinesidir; ancak her iki adamın biyografilerinde de büyük boşluklar vardır ve insanlar bu boşlukları doldurmak için her türlü çıkarım ve kurguya başvurmuşlardır. Her iki adamın da çok az doğrulanmış portresi vardır. Smith'in profilinin yer aldığı 1787 tarihli bir madalyonun, hayattayken basılan tek gerçek benzer olduğu düşünülmektedir.

Shakespeare'in bazı oyunları kayıp olduğu gibi, Smith'in belgesel kayıtlarında da boşluklar var. Kayıp Smith metinleri arasında 1751 tarihli "Fikirlerin Kökeni Üzerine" adlı tezi ve "Doğal Teoloji" üzerine verdiği dersler de yer alıyor. Smith, ölüm

döşeğindeyken, edebi vasiyetnamelerinin çoğunu ve kişisel evraklarının ve el yazmalarının çoğunu yakmalarını emretti. Shakespeare'in evrakları da kayıptır ve bunlardan bazıları muhtemelen Ben Jonson tarafından yakılmıştır.

Shakespeare'de olduğu gibi, Smith'in bazı yazıları hakkında da kanıt bulmak için izleyicilere güvenmek zorundayız. "Retorik ve *Güzel Sanatlar* Üzerine Dersler " hakkındaki bilgimiz, büyük ölçüde, bir kır evi kütüphanesindeki müzayededе Smith'in iki öğrencisinin tuttuğu notların muhteşem keşfine dayanmaktadır. Aberdeen Üniversitesi'nden John M. Lothian, bu keşfi 1958 gibi son derece geç bir tarihte gerçekleştirmiştir. Onun sayesinde artık Smith'in yalnızca Shakespeare hakkındaki değil, aynı zamanda Milton, Swift, Pope, Thukydides ve Tacitus hakkındaki görüşlerini de okuyabiliyoruz.

Smith, hayatının ilerleyen dönemlerinde "büyük bir eser" yazmayı planlamıştı: "edebiyatın, felsefenin, şiirin ve belagatın tüm farklı dallarının felsefi bir tarihi." Planlanan eser hiçbir zaman ortaya çıkmadı. Smith'in yazılarında bolca şiir vardır ve şiir üzerine bir inceleme yazma fikri, kalıcı bir hayranlık kaynağıdır.

Wordsworth ise bu kadar etkilenmemiş olmalı. 1815 tarihli bir denemesinde, Shakespeare ve Milton'ın 17. yüzyılda okuyucu bulmakta yavaş davrandığını savunuyor ve en kötü Shakespeare pasajlarından bazılarının "çoğunluğun hazzı için oyuncular tarafından" kendi isteği dışında eklendiğini öne sürüyor. Denemeye eklediği bir notta Wordsworth, Smith'i "David Hume hariç, bu tür yabani otların doğal göründüğü İskoçya'nın yetiştirdiği en kötü eleştirmen" olarak adlandırıyor.

Tıpkı Birinci Folio gibi, *Milletlerin Zenginliği de* evrensel bir metindir: Hem konu hem de söylem açısından o kadar zengindir ki, tüm dünyayı içinde bulabilirsiniz. Aynı zamanda belirsizlik açısından da zengindir. Birçok ifade ve pasaj, birbirinden oldukça farklı okumalara olanak tanır.

Smith ve Shakespeare'in her ikisi de özgünlükten yoksun olmakla suçlanmıştır. Shakespeare, Raphael Holinshed'in Chronicles'ından *ve* Chaucer, Bocaccio, Plutarch ve diğer yazarların eserlerinden doymak bilmez bir şekilde çalmıştır. Smith de daha önceki Britanya ve Kıta Avrupası kaynaklarından yoğun bir şekilde yararlanmıştır. Grotius'un yanı sıra, hukuk felsefesi teorileri için Montesquieu'nün *The Spirit of Laws'ına* ; işbölümü

hakkındaki temel fikirler için Fizyokratlara; felsefesinin büyük bir kısmında ise Burke ve Hume'a güvenmiştir. Ekonomist Joseph Schumpeter, ölümünden sonra yayınlanan *Ekonomik Analiz Tarihi adlı* eserinde , " *Ulusların Zenginliği,* 1776'da tamamen yeni olan tek bir analitik fikir, ilke veya yöntem içermez" diye yazmıştır.

Smith 1790 yılında öldü. London Times'ın ölüm ilanında , bir yandan gönülsüzce, bir yandan da küçümseyici bir şekilde, şu akılda kalıcı satırlar yer alıyor: "Sürekli aynı zemin üzerinde ilerleyen bir adam, doğal olarak onu düzeltecektir." Smith'in özgünlük eksikliği vurgulanıyor: "Dr. Smith'in Politik Ekonomi sistemi, Kont Verri, Dekan Tucker ve Bay Hume'unkinden esasen farklı değildir; çizimleri çoğunlukla değerli *Sur les arts et metiers* [Diderot'nun *Ansiklopedisi*] koleksiyonundan derlenmiştir; ancak düzenlemesi kendisine aittir."

Özgünlükten uzak oldukları yönündeki suçlamalara ek olarak, hem Birinci Folio hem de *Milletlerin Zenginliği* haksız yere abartılı olarak nitelendirildi. Her iki metin de son derece zengin ve sonsuz derecede yeniden yaratılmaya müsait. Modern dünyayla son derece alakalı bakış açıları içeriyorlar. Ve şaşırtıcı bir şekilde birbirleriyle bağlantılılar. Smith'in Shakespeareanizm'i, fikirlerini ve nihayetinde kapitalizmin dilini ve ruhunu etkiledi.

* **Okuyucularımıza Not:**
Smithsonian dergisi, ortaklık bağlantısı reklam programlarına katılmaktadır. Bu bağlantılar aracılığıyla bir ürün satın alırsanız, komisyon alırız.

Ayrıca Şunları da Beğenebilirsiniz

İlk Folio Olmasaydı, Shakespeare'in Oyunlarının Yarısı Tarihin Karmaşasında Kaybolurdu
21 Nisan 2023

Shakespeare'in İlk Foliosunun 399 Yıllık Kopyası Müzayedede 2,5 Milyon Dolara Satılabilir
15 Haziran 2022

Shakespeare'in Dört Folio'sunun Tamamı 6 Milyon Dolara Satılabilir

28 Nisan 2025

Shakespeare'in İlk Folio'su, Müzayededе Satılan En Pahalı Edebiyat Eseri Oldu

16 Ekim 2020

Shakespeare'in İlk Folio'su British Columbia Üniversitesi Tarafından Satın Alındı

14 Ocak 2022

Stuart Kells Daha Fazlasını Oku

Stuart Kells, Counterpoint Press tarafından yayımlanan *Shakespeare's Library: Unlocking the Greatest Mystery in Literature* ve *The Library: A Catalogue of Wonders kitaplarının* yazarıdır .

Tarihle ilgili en son haberleri e-posta kutunuzda alın.

İlk adı

Soy isim

E-posta Adresi

Üye olmak

Salesforce Marketing Cloud Tarafından Desteklenen E-posta (Gizlilik Bildirimi / Şartlar ve Koşullar)

Daha fazlası: Kitaplar İngiliz Tarihi Ekonomi Edebiyat Londra William Shakespeare